

Fővárosi Ítéltábla
2.Kf.27.640/2011/4. szám

A Fővárosi Ítéltábla a jogtanácsos által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Magyar Energia Hivatal (1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 7., Hiv. szám: ...) alperes ellen energiaügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. évi november hó 4. napján kelt 6.K.31.148/2011/4. számú ítélete ellen a felperes által 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2012. évi április hó 4. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 36.000 (azaz harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperessel szerződéses jogviszonyban álló felhasználó fogyasztásmérőjének hitelesség-ellenőrző vizsgálatát kérte a felperestől arra hivatkozással, hogy a lakásban minden áramtalanítva van, az óra mégis mér. A 2010. február 16-án tartott helyszíni mérő felülvizsgálat során a felperes a fogyasztásmérőt leszerelte. A fogyasztásmérőt a ...-nél (a továbbiakban: ...) 2010. március 30. napján ellenőrizték, ahol megállapítást nyert, hogy a fogyasztásmérő villamosmunka mérésére nem alkalmas, mert a mérőn mért mérési értékek nem felelnek meg a Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal Mérésügyi Hatósága előírásainak. A felperes szerződésszegésre hivatkozással 240.000 kötbér követelést támasztott a felhasználóval szemben.

Az alperes a 2011. január 27. napján kelt ... ügyszámú határozatában a felhasználó panaszának helyt adott és a kötbérkövetelés törlésére, a fogyasztásmérő vizsgálatával kapcsolatos díj felhasználó részére való visszafizetésére, valamint számlahelyesbítésre kötelezte a felperest. Indokolása szerint a felperes a

fogyasztásmérőt helyszíni vizsgálat nélkül szerelte le és küldte meg további ellenőrzésre. A jegyzőkönyvi adatok hiányossága folytán nem állapítható meg, hogy milyen állapotban történt a mérő leszerelése, így a dobozolás nem fogadható el. A felperes által megküldött két fényképfelvételről nem állapítható meg, hogy hol és mikor, milyen célból készültek, az azonosító sorszám nélküli fotók készítésének dátuma sem állapítható meg, így nem igazolható, hogy azok a szerződésszegéssel érintett fogyasztásmérőről készültek. Emellett a 008795 sorszámú jegyzőkönyv 2.2. pontja szerint a helyszínen fényképfelvétel nem is készült. Az sem állapítható meg, hogy jelzett szándéka ellenére miért nem vett részt a felhasználó a ... által végzett vizsgálaton; a felhasználó értesítésének másolatát a felperes nem küldte meg.

A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatásával a felhasználó panaszának elutasítását, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Állította, hogy az alperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§-ának (1) bekezdésében foglaltak ellenére nem tisztázta megfelelően a tényállást, a rendelkezésre álló bizonyítékokból nem vont le okszerű következtetést. Hangsúlyozta, hogy feladata a fogyasztásmérő hiteles, bizonyítható módon történő bevizsgálása, jogszabály nem kötelezi a helyszíni ellenőrzésre. A fogyasztásmérő vizsgálatát az Országos Mérésügyi Hivatal által akkreditált laboratóriumban végezték. A per során csatolta a 2011. február 8. napján igazságügyi szakértő által végzett ellenőrzés jegyzőkönyvét, amely szerint a mérő fék mágneze vesztett erejéből, vagyis a vizsgálat eredményei mágneses befolyásolásra utalnak. Az erős mágnesek alapvetően úgy fejtik ki hatásukat, hogy tönkreteszik a mérő fékmágnezeit. A fékező nyomatékát vesztett mérő akár több száz százalékos pozitív hibával mér, a mérők hibagörbéinek durva pozitív irányú eltolódása a mágneses befolyásolás egyértelmű bizonyítéka. Álláspontja szerint ezért kellően igazolt az üzletszabályzatának (a továbbiakban: ÜSZ) 6.9.2.1.f.) pontja szerinti befolyásolt fogyasztásmérő berendezésen keresztüli vételezés, amely az ÜSZ 6.11.4. pontja alapján kötbérfizetési kötelezettséget von maga után. A mérő hitelességének, épségének megőrzése a felhasználó kötelessége, ezért irreleváns, hogy a beavatkozást fizikailag ki végezte el.

Az alperes érdemi nyilatkozatában a kereset elutasítását kérte. A határozatban foglaltak fenntartása mellett kiemelte, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok nem igazolják a felhasználó szerződésszegését. A jegyzőkönyvi adatok hiánya miatt a mérő leszerelésének körülményei nem állapíthatók meg, az ellenőrzést a felhasználó távollétében végezték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megítélése szerint az alperes eleget tett a Ket. 50.§-ának (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségének; begyűjtötte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, a felperes számára is lehetővé tette a felhasználó panaszában foglaltakra vonatkozó jogi álláspontját kifejtse. Az ÜSZ 6.9.2.1.f) pontjára utalással kifejtette, hogy felhasználói szerződésszegés csak akkor állapítható meg, ha a mérőműszer meghibásodását szándékos külső befolyásolás okozza, vagyis az nem az üzemszerű használat

következménye. Megítélése szerint a rendelkezésre álló dokumentumok nem támasztják alá a felhasználó általi mágneses befolyásolás tényét. A ... 2010. március 30-án elvégzett ellenőrzésének jegyzőkönyve pusztán annyit rögzít, hogy a fogyasztásmérő villamosmunka mérésére nem alkalmas. Emellett a fogyasztásmérő leszerelésének körülményei nincsenek megnyugtatóan jegyzőkönyvben rögzítve, a felperes által vétett eljárási hibák miatt a későbbi megállapítások sem lehetnek mérvadók a fogyasztásmérő mágneses befolyásoltságát illetően. A per során készített igazságügyi szakvélemény a Pp. 339/A.§-a alapján sem vehető figyelembe. Mindezek alapján az alperes a rendelkezésre álló bizonyítékokból helyes következtetéseket vont le, az adatokat körültekintően, ésszerűen és a logikai követelményeket kielégítő módon egyenként és összességükben is értékelte.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül hagyta figyelmen kívül az általa becsatolt bizonyítékokat, kereseti érveit és a határozati megállapításokat nem vetette össze, a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem megfelelően értékelte. Érvelése szerint jogszabály nem határozza meg, hogy milyen részletességgel kell a jegyzőkönyvben dokumentálni a dobozolást. A felhasználó panasza egyébként sem a dobozolásra vonatkozott, a panaszt érdemben az alperes nem is bírálta el. Megjegyezte, hogy az eljárás során felvett valamennyi dokumentum tartalmazza, hogy a mérő elszállítására felhasznált doboz sértetlenül, lepecsételve és aláírással ellátva érkezett az egyes vizsgálati helyszínekre. Álláspontját a fogyasztás jelentős megnövekedése is igazolja, ami egyébként csak a felhasználó fogyasztási szokásainak megváltozásakor szokott előfordulni. Az általa csatolt igazságügyi szakértői vélemény alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a mérő ilyen mértékű meghibásodása rendes üzemi körülmények között nem valósul meg, az csak mágnesezés eredményeként következhet be. Ez bizonyítja a mérő leszerelést megelőző mágneses befolyásolását. A felhasználó őrzési felelőssége miatt nincs jelentősége annak, hogy ténylegesen ő vagy más végezte-e el a beavatkozást. Mindezek alapján igazolt az, hogy a felhasználó a befolyásolt fogyasztásmérő berendezésen keresztül vételezve szerződésszegő magatartást tanúsított.

A fellebbezéssel szembeni ellenkérelmében az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. A korábban előadottak megisméltése mellett hangsúlyozta, hogy az azonosíthatatlan csomagolás következtében a felperes már nincs abban a helyzetben, hogy a felhasználó szerződésszegését bizonyítani tudja.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben helyesen állapította meg a tényállást, amely alapján a vonatkozó jogszabályi rendelkezések megfelelő értelmezésével helytállóan jutott arra a

következtetésre, hogy a felperes keresetét el kell utasítani. A felperes fellebbezésében nem hivatkozott olyan indokra, amely az elsőfokú bíróság ítéletének jogszerűségét megkérdőjelezné, nem jelölt meg olyan tényt vagy körülményt, amely a fellebbezés kedvező elbírálását eredményezhette volna. Az ítéletábrla az elsőfokú bíróság megfelelően alapos, kellően részletes jogi indokolásával maradéktalanul egyetért, ezért azt nem ismétli meg. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőket hangsúlyozza.

Az alperes a felhasználó panasza alapján járt el, ezért határozatában a panaszról, annak alaposságáról kellett döntenie. A felhasználó panaszának lényege - a Ket. 37.§-ának (1) bekezdése szerinti tartalmi elbírálásnak megfelelően - az volt, hogy ő a szerződésszegést nem ismeri el, a felperes kötbérvételezését jogtalanának tartja. Ez alapján tehát az alperesnek azt kellett elbírálnia, hogy jogszerű-e a felhasználói szerződésszegésre alapított felperesi kötbérvételezés. Az ÜSZ 6.9.2.1. f) pontja szerint felhasználói szerződésszegésnek minősül a befolyásolt fogyasztásmérő-berendezésen keresztül történő vételezés; az ÜSZ 6.11.4. pontja alapján a felhasználó kötbérfizetési kötelezettsége felróhatóság esetén áll fenn, a szerződésszegés tényét pedig a felperes köteles bizonyítani. Mivel a Ket. 50.§-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az alperesnek kell a döntéshozatalhoz szükséges tényállást feltárnia, ezért a felhasználó panasza alapján azt kellett tisztáznia, hogy a felperes bizonyította-e a felhasználó felróható szerződésszegését.

A felperes a per során nem vitatta azt az alperesi megállapítást, miszerint a fogyasztásmérőt helyszíni vizsgálat nélkül szerelte le; az erről készült jegyzőkönyv azonban semmilyen adatot nem tartalmaz arra nézve, hogy miként küldték azt tovább vizsgálatra. Nem állapítható meg, hogy ki, mikor, milyen szállítódobozba helyezte a fogyasztásmérőt, de arról sincs információ, hogy a dobozt ki, mikor és milyen módon zárta le. Annyi tudható csak az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvből, hogy oda fogyasztói aláírással ellátott, ép, lezárt dobozban érkezett. Jogszabály valóban nem határozza meg, hogy milyen részletességgel kell dokumentálni a jegyzőkönyvben a dobozólást. A beazonosításhoz minimálisan szükséges adatok hiányában azonban nem igazolható, hogy a fogyasztásmérő ugyanolyan állapotban volt az ellenőrzéskor, mint a leszereléskor. Ha nincs bizonyíték arra, hogy a fogyasztásmérőt a leszerelésétől kezdve az ellenőrzésig zártan kezelték, akkor az sem zárható ki, hogy ahhoz a leszerelést követően, de még az ellenőrzés előtt illetéktelen személy hozzáférjen, azt manipulálja. Ha pedig nem zárható ki, hogy a mérőhöz a leszerelést követően jogosulatlanul hozzáfértek, akkor semmilyen garancia sincs arra, hogy a mérőt a szakértő ugyanabban az állapotában vizsgálta meg, mint amilyenben az a leszereléskor is volt. Az azonosíthatatlan dobozólás következtében az ellenőrzés eredményének nincs relevanciája, hiszen az a fogyasztásmérő ellenőrzéskori állapotát igazolja, amely nem feltétlenül egyezik meg a leszereléskori állapotával. E hiányosság miatt minden további bizonyítás szükségtelen, az illetéktelen hozzáférés lehetősége miatt ugyanis valamennyi vizsgálati eredmény megkérdőjelezhető. Ezen nem változtat az, hogy az ellenőrzésről készült jegyzőkönyv szerint a doboz sértetlenül lepecsételve és aláírással ellátva érkezett. Megjegyzi még a másodfokú bíróság, hogy az ellenőrzés

jogszerűsége és ily módon annak eredménye a fogyasztásmérőről készült fényképfelvételekkel kapcsolatos ellentmondás és amiatt is aggályos, hogy arról a felhasználót kifejezett részvételi szándéka ellenére sem értesítették.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az alperes a felhasználó panaszát érdemben elbírált, ahhoz annak ellenére szorosan hozzátartozott a dobozolás kérdése, hogy a panasz nem direkt erre irányult. A leszerelt fogyasztásmérő elszállítási körülményének dokumentálása hiányában nem igazolható a mérő leszerelési állapota, a dobozolás zártsága, amely miatt az elvégzett vizsgálati eredmények bizonyítékul nem szolgálhatnak. Az ellenőrzés eredménye egyébként sem igazolja a felhasználói szerződésszegést, hiszen a 008795 számú jegyzőkönyv szerint a fogyasztásmérőn a zárópecsétek épek, a mérő nem sérült, az ellenőrzésről készült jegyzőkönyv pedig csupán a fogyasztásmérő hibás működését rögzítette, olyan megállapítást nem tartalmaz, amely szerint a mérő meghibásodását szándékos beavatkozás okozta volna.

A Pp. 339/A.§-a szerint a közigazgatási határozatot a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és az akkor fennálló tények alapján kell felülvizsgálni. Ennélfogva a felperes által utóbb készített igazságügyi szakértői vélemény már nem vehető figyelembe. A szakvélemény egyébként is csak általános megállapításokat tartalmaz és csupán vélelmezi a mérő mágnesezését. Ez pedig a felhasználó szerződésszegését kétség kívül akkor sem bizonyítaná, ha a szakvélemény a határozat meghozatala előtt készült volna, és a mérő leszerelési állapota egyértelműen megállapítható lenne.

A fellebbezésben foglaltak alapján az ítéltábla rámutat még arra, hogy az ÜSZ 6.11.4. pontja szerint a felhasználó csak a neki felróható szerződésszegés esetén kötelezhető kötbérfizetésre. Ennélfogva nem tartható a korábbi szabályozásnak megfelelően kialakult, a felhasználó objektív felelősségén alapuló gyakorlat. A felhasználó őrzési felelőssége tehát nem mentesíti a felperest az ÜSZ 6.11.4. pontjában foglalt bizonyítási kötelezettsége alól. Akkor felróható a szerződésszegés a felhasználónak, ha abban ő a vétkes, a szerződésszegés bekövetkezése miatt őt terheli a felelősség, azaz ha olyan magatartást tanúsít, amely nem felel meg a társadalom általános értékítéletének. Ennek alátámasztására azonban a felperes még csak kísérletet sem tett.

A kifejtettek alapján az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan döntött az alperes határozatának jogszerűségéről, eleget tett indokolási kötelezettségének; valamennyi rendelkezésre álló bizonyítékot körütekintően, a súlyuknak megfelelően értékelte. Ezzel szemben a felperesnek a mérő leszerelési állapotának azonosítható csomagolásban való megőrzése dokumentálásának hiányában kétséget kizáróan nem sikerült bizonyítania a felhasználó szerződésszegését, a felróhatóság kérdését pedig egyáltalán nem is vizsgálta.

A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségét megfizetni, míg a fellebbezési illetéket a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján kell viselnie.

Budapest, 2012. évi április hó 4. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Vitál-Eigner Beáta sk. előadó
bíró,
dr. Bacsa Andrea sk. bírónő

A kiadmány hiteléül:
tiszttviselő